ใบความรู้ | ตั้งเป้าหมายและวางแผนเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การเรียนรู้ด้วยตนเองเริ่มจากรู้ว่าตนอยากเรียนอะไร
แล้วกำหนดวิธี เวลา และหลักฐานที่จะบอกว่าเรียนสำเร็จ

หลักคิดสำคัญ

เป้าหมาย
ระบุสิ่งที่ต้องการทำได้อย่างชัดเจน

วิธีเรียน
เลือกอ่าน ฟัง ดู ฝึกทำ หรือถามผู้รู้

เวลา
แบ่งช่วงเวลาที่ทำได้จริง

ตรวจผล
ดูผลงานหรือทดลองทำด้วยตนเอง

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: อยากทำบัญชีรายรับรายจ่าย → ฝึกจดทุกเย็น
ครบ 7 วัน ลองสรุปว่าเงินส่วนใหญ่ใช้ไปกับอะไร

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ตั้งเป้าหมายและวางแผนเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกเรื่องหนึ่งที่อยากเรียนรู้ในภาคเรียนนี้ แล้วทำแผนสั้น ๆ

อยากรู้อะไร | เรียนอย่างไร | ทำเมื่อไร | สำเร็จหรือยัง

1 **เป้าหมายที่อยากทำได้**

2 **แหล่งและวิธีเรียน**

3 **เวลาในสัปดาห์**

4 **หลักฐานว่าเรียนได้แล้ว**

ลองคิดต่อ

ถ้าแผนเดิมทำไม่ได้ ฉันจะปรับอย่างไร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | อ่าน ฟัง สังเกต และจดบันทึก

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การหาความรู้ใช้ทักษะหลายอย่างร่วมกัน
บันทึกเฉพาะใจความสำคัญและตรวจสอบสิ่งที่ยังสงสัย

หลักคิดสำคัญ

อ่าน
ดูหัวข้อ คำสำคัญ และใจความหลัก

ฟัง
จับประเด็นก่อนจดรายละเอียด

สังเกต
มองขั้นตอน ผล และสิ่งที่เปลี่ยนไป

จดบันทึก
ใช้คำสั้น ๆ ตาราง หรือภาพร่าง

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: เรียนวิธีปลูกผักจากผู้รู้ในชุมชน
ฟังขั้นตอน สังเกตดินและน้ำ แล้วจดสิ่งที่ต้องลองทำ

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I อ่าน ฟัง สังเกต และจดบันทึก

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
นึกถึงสิ่งที่เคยเรียนรู้จากงานหรือชีวิตประจำวัน 1 เรื่อง

อ่าน | ฟัง | สังเกต | จด

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
สิ่งที่อ่านหรือฟัง	
สิ่งที่สังเกต	
ใจความที่จดได้	
คำถามที่ยังสงสัย	

ลองคิดต่อ

ยังมีคำถามใดที่ฉันควรค้นต่อ?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | แผนผังความคิด

เรื่องที่ 3 การทำแผนผังความคิด

แผนผังความคิดคืออะไร?

การสรุปความรู้เป็นหมวดหมู่ เริ่มจากหัวข้อกลาง แล้วแตกเป็นกิ่งความคิด
ใช้คำสั้น ๆ สี และภาพ เพื่อเห็นความเชื่อมโยงของเรื่อง

ทำอย่างไรใน 4 ขั้น

1 วางหัวข้อกลาง
เขียนคำหรือวาดภาพแทนเรื่องหลัก

2 แตกกิ่งหลัก
แยกหมวดใหญ่ 3–5 กิ่ง

3 เติมคำสำคัญ
ต่อกิ่งย่อยด้วยคำสั้น ๆ

4 ใช้สีและภาพ
แยกหมวดด้วยสีและสัญลักษณ์

ภาพประกอบ: เรียนรู้ร่วมกันได้ทุกวัย



สังเกต: หัวข้อกลางเชื่อมกับกิ่งหลัก 4 ด้าน แล้วแตกเป็นกิ่งย่อย
คุณเลือกหัวข้อจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเองได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | วาดแผนผังความคิด

เรื่องที่ 3 การทำแผนผังความคิด

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ: วาดแผนผังความคิดเรื่องที่คุณอยากเรียนรู้ในภาคเรียนนี้
เลือกจากชีวิต งาน หรือชุมชน แล้วเติม 4 กิ่งหลัก กิ่งละอย่างน้อย 2 คำ

เช่น ใช้โทรศัพท์ให้คล่อง • ทำบัญชีครัวเรือน • พัฒนาอาชีพ

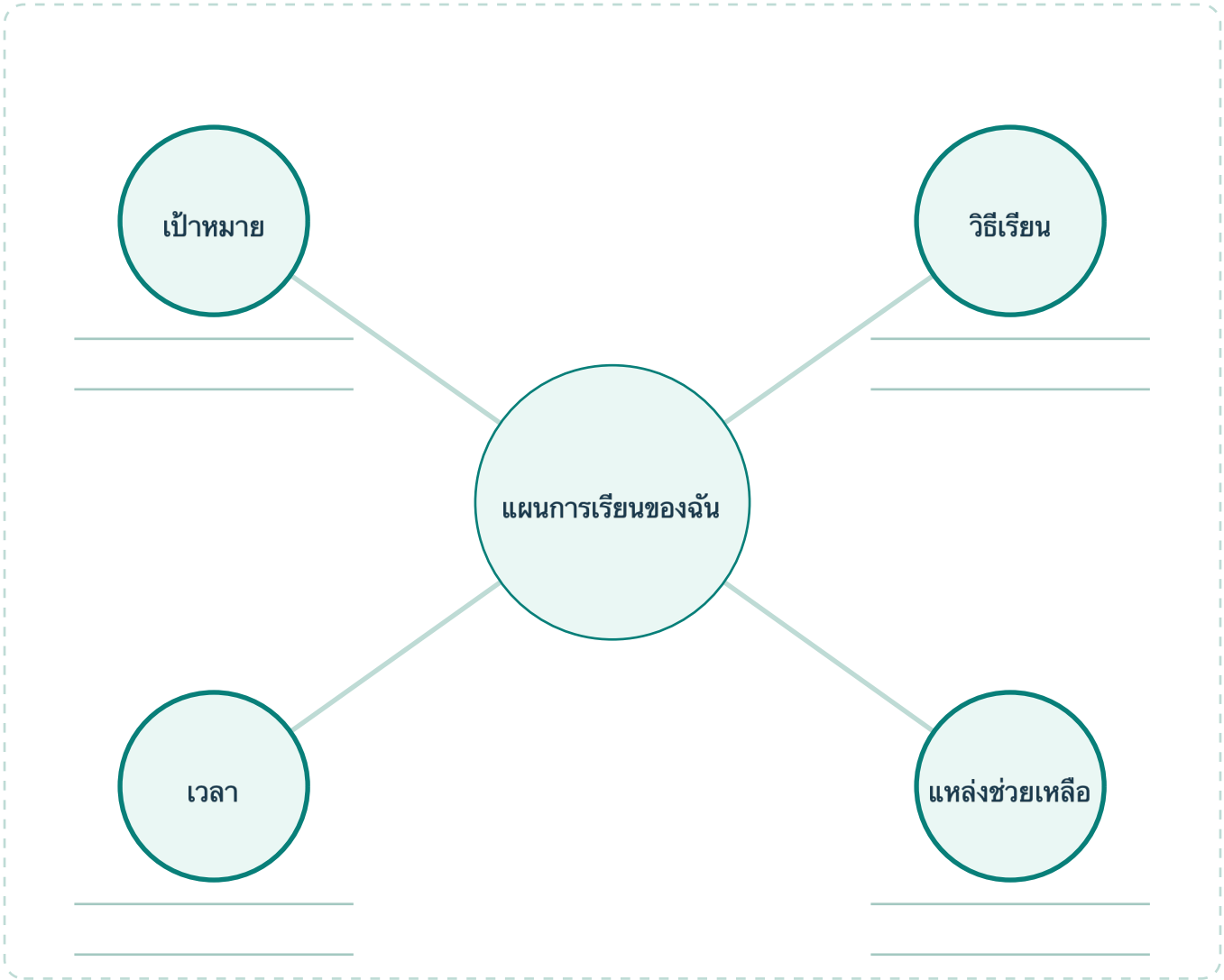

คิดต่ออีกนิด

กิ่งใดที่ฉันจะเริ่มทำใน 7 วัน? .....

ฉันจะรู้ได้อย่างไรว่าทำสำเร็จ? .....

ตรวจตนเอง: หัวข้อกลาง 1 • กิ่งหลัก 4 • คำย่อยอย่างน้อย 8 • เส้นเชื่อมอ่านได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ปัจจัยที่ช่วยให้เรียนรู้ด้วยตนเองสำเร็จ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ความพร้อมในการเรียนรู้ไม่ใช่เรื่องอายุหรือพื้นฐานเดิม
ผู้เรียนพัฒนาได้ด้วยเป้าหมาย ความรับผิดชอบ และการทบทวน

หลักคิดสำคัญ

แรงจูงใจ
รู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร

ความรับผิดชอบ
ลงมือทำตามแผนที่ตั้งไว้

แหล่งช่วยเหลือ
รู้ว่าจะถามหรือค้นจากที่ไหน

ทบทวน
ดูความคืบหน้าและปรับวิธี

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: ถ้าอ่านหนังสือช่วงค่ำไม่ไหว
อาจเปลี่ยนเป็นฟังเสียงสั้น ๆ ในช่วงเดินทาง

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ปัจจัยที่ช่วยให้เรียนรู้ด้วยตนเองสำเร็จ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
สำรวจการเรียนของตนเองโดยไม่ต้องเปรียบเทียบกับผู้อื่น

เหตุผล | ลงมือ | ขอช่วย | ปรับแผน

ทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับสิ่งที่รู้จริง แล้วเขียนสิ่งที่จะทำต่อ

ฉันรู้ว่าเรียนเรื่องนี้ไปเพื่ออะไร ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

ฉันมีเวลาที่ทำได้จริง ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

ฉันรู้ว่าจะขอความช่วยเหลือจากใคร ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

ฉันทบทวนและปรับวิธีเรียนได้ ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

สิ่งที่ฉันจะปรับหรือหาข้อมูลเพิ่ม

_____

ลองคิดต่อ

ใครหรือแหล่งใดช่วยฉันได้เมื่อมีปัญหา?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | เลือกแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะกับคำถาม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

แหล่งเรียนรู้มีทั้งบุคคล สถานที่ สิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์
เลือกจากคำถาม ความสะดวก และความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลักคิดสำคัญ

บุคคล
ถามผู้มีประสบการณ์ตรง

สถานที่
ดูของจริงและทดลองทำ

สิ่งพิมพ์
อ่านหนังสือ คู่มือ หรือป้ายข้อมูล

ออนไลน์
ค้นหลายแหล่งและดูผู้เผยแพร่

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: อยากรู้วิธีดูแลดินในแปลงผัก
อาจถามเกษตรกร ดูแปลงจริง และอ่านคู่มือประกอบ

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I เลือกแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะกับคำถาม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกคำถามหนึ่งข้อจากชีวิต งาน หรือชุมชน

ผู้รู้ | สถานที่ | หนังสือ | ออนไลน์

	แหล่งที่ 1	แหล่งที่ 2
ชื่อแหล่ง		
ข้อมูลที่ได้		
เหตุผลที่เลือก		

ลองคิดต่อ

ถ้าข้อมูลขัดกัน ฉันจะตรวจสอบต่ออย่างไร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ค้นหาสารสนเทศในห้องสมุด

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ห้องสมุดช่วยให้ค้นหนังสือและสารสนเทศตามเรื่องที่ต้องการ
เริ่มจากคำค้น แล้วดูชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ปี และตำแหน่งหนังสือ

หลักคิดสำคัญ

ตั้งคำค้น
เลือกคำสำคัญจากคำถาม

ค้นรายการ
ใช้ป้ายหมวดหรือระบบค้นของห้องสมุด

ดูรายละเอียด
อ่านชื่อเรื่อง สารบัญ และปีพิมพ์

บันทึกที่มา
จดชื่อหนังสือ ผู้แต่ง และหน้าที่ใช้

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: หาวิธีทำบัญชีครัวเรือน
ใช้คำค้น “บัญชีครัวเรือน” แล้วเลือกเล่มที่ตรงระดับตน

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ค้นหาสารสนเทศในห้องสมุด

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
วางแผนค้นหนังสือหนึ่งเรื่องในห้องสมุดหรือมุมหนังสือ

คำค้น	รายการ	หนังสือ	อ้างอิง

1 **คำถามและคำค้น 2 คำ**

2 **ค้นรายการหรือหมวดหนังสือ**

3 **ดูชื่อเรื่องและสารบัญ**

4 **จดผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และหน้า**

ลองคิดต่อ

หากไม่พบหนังสือ ฉันจะลองคำค้นหรือแหล่งใดต่อ?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ตรวจความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ข้อมูลออนไลน์ค้นได้เร็ว แต่ความถูกต้องแตกต่างกัน
ก่อนนำไปใช้ควรดูผู้เผยแพร่ วันที่ หลักฐาน และเทียบหลายแหล่ง

หลักคิดสำคัญ

ผู้เผยแพร่
รู้หรือไม่ว่าใครรับผิดชอบข้อมูล

วันที่
ข้อมูลยังเหมาะกับเวลาปัจจุบันหรือไม่

หลักฐาน
มีที่มา วิธีอธิบาย หรือข้อมูลรองรับ

เทียบแหล่ง
ตรวจจากแหล่งอื่นที่เชื่อถือได้

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: เห็นข้อความแนะนำวิธีปลูกพืชในสื่อสังคม
ควรเทียบกับคู่มือเกษตรหรือสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I ตรวจความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกข้อมูลออนไลน์ที่เคยพบ 1 เรื่อง โดยไม่ต้องเปิดอินเทอร์เน็ตตอนทำ

ใคร	เมื่อไร	หลักฐาน	เทียบ

ทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับสิ่งที่รู้จริง แล้วเขียนสิ่งที่จะทำต่อ

ทราบว่าใครเป็นผู้เผยแพร่ ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

มีวันที่เผยแพร่หรือแก้ไข ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

มีหลักฐานหรือที่มาของข้อมูล ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

ตรวจเทียบกับแหล่งอื่นแล้ว ☐ ใช่ ☐ ยังไม่ ☐ ไม่แน่ใจ

สิ่งที่ฉันจะปรับหรือหาข้อมูลเพิ่ม

_____

ลองคิดต่อ

ฉันจะตัดสินใจใช้ แชร์ หรือรอตรวจสอบ เพราะอะไร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน ทร31001 บทที่ 2

ใบความรู้ | จัดหมวดหมู่และบันทึกความรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การจัดการความรู้คือการรวบรวม จัดระเบียบ และใช้ความรู้
ความรู้จากการทำจริงควรถูกบันทึกให้ผู้อื่นนำไปใช้ต่อได้

หลักคิดสำคัญ

รวบรวม
เก็บความรู้จากคน เอกสาร และการลงมือทำ

คัดเลือก
เลือกสิ่งที่ตรงปัญหาและตรวจสอบได้

จัดหมวด
แยกขั้นตอน วัสดุ ข้อควรระวัง

บันทึก
เขียนให้ผู้อื่นอ่านแล้วทำตามได้

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: วิธีทำอาหารประจำครอบครัว
บันทึกวัตถุดิบ ขั้นตอน และเคล็ดลับที่เคยลองแล้ว

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I จัดหมวดหมู่และบันทึกความรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกความรู้จากชีวิต งาน หรือชุมชนที่อยากเก็บไว้

รวบรวม | คัดเลือก | จัดหมวด | บันทึก

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
ความรู้จากใคร/ที่ใด	
วัสดุหรือข้อมูล	
ขั้นตอนสำคัญ	
ข้อควรระวัง	

ลองคิดต่อ

ฉันควรตรวจความถูกต้องกับใครก่อนเผยแพร่?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ความรู้เติบโตเมื่อคนได้เล่า ทดลอง ถาม และปรับร่วมกัน
รูปแบบแบ่งปันควรเหมาะกับผู้รับและตรวจความถูกต้องก่อน

หลักคิดสำคัญ

เล่า
อธิบายประสบการณ์ด้วยภาษาง่าย

ถาม
รับคำถามและสิ่งที่ผู้อื่นสงสัย

ปรับ
แก้ขั้นตอนจากข้อเสนอแนะ

เผยแพร่
เลือกใบสรุป ภาพ คลิป หรือสาธิต

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: กลุ่มอาชีพบันทึกวิธีทำผลิตภัณฑ์
ทดลองสาธิตให้เพื่อนดู แล้วแก้ขั้นตอนที่ยังไม่ชัด

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ออกแบบการแบ่งปันความรู้เรื่องหนึ่งให้คนในชุมชน

เล่า | ถาม | ปรับ | แบ่งปัน

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
ความรู้ที่จะเล่า	
ผู้รับความรู้	
วิธีแบ่งปัน	
วิธีดูว่าผู้รับเข้าใจ	

ลองคิดต่อ

ข้อเสนอแนะใดที่ฉันอยากขอจากผู้รับ?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ข้อมูล 3 ด้านสำหรับการคิดเป็น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ก่อนตัดสินใจควรดูข้อมูลให้พอและหลายมุม
หนังสือเรียนเน้นข้อมูลวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อม

หลักคิดสำคัญ

วิชาการ
ข้อเท็จจริง วิธีการ และหลักฐาน

ตนเอง
ความต้องการ เวลา ความสามารถ ทรัพยากร

สังคม
คนรอบตัว ชุมชน วัฒนธรรม และผลกระทบ

จริยธรรม
พิจารณาความถูกต้องและผู้ได้รับผล

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: จะเริ่มอาชีพเสริม
ดูข้อมูลตลาด เวลาของตน และผลต่อครอบครัวหรือชุมชน

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ข้อมูล 3 ด้านสำหรับการคิดเป็น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกการตัดสินใจหนึ่งเรื่องที่ใกล้ตัว

วิชาการ | ตนเอง | สังคม | คุณธรรม

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
ข้อมูลวิชาการ	
ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง	
ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม	
คุณธรรม/ผลต่อผู้อื่น	

ลองคิดต่อ

ข้อมูลด้านใดยังขาด และจะหาเพิ่มจากที่ใด?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

กระบวนการคิดเป็นเริ่มจากเข้าใจปัญหาและหาข้อมูล
จากนั้นเปรียบเทียบทางเลือก ลงมือทำ และทบทวนผล

หลักคิดสำคัญ

ระบุปัญหา
บอกให้ชัดว่าอยากแก้อะไร

หาข้อมูล
ดูข้อมูล 3 ด้านให้พอ

เลือกทาง
เทียบผลดี ผลเสีย และความเหมาะสม

ทบทวน
ดูผลจริงและปรับทางเลือก

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: เวลาเรียนกับเวลาทำงานชนกัน
เทียบตารางเรียน งาน และทางเลือกก่อนตัดสินใจ

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ใช้กระบวนการคิดเป็นกับปัญหาใกล้ตัว 1 เรื่อง

ปัญหา | ข้อมูล | เลือก | ทบทวน

	ทางเลือก ก	ทางเลือก ข
ผลดี		
ข้อจำกัด		
ผลต่อผู้อื่น		

ลองคิดต่อ

ถ้าผลไม่เป็นอย่างที่หวัง ฉันจะปรับอะไร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

สถานการณ์เดียวกันอาจมีคำตอบที่เหมาะต่างกัน
ใช้ข้อเท็จจริงของตนและชุมชน พร้อมรับฟังมุมมองผู้อื่น

หลักคิดสำคัญ

ฟังปัญหา
แยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็น

ถามเพิ่ม
ดูสิ่งที่ยังไม่รู้

คิดหลายทาง
ไม่หยุดที่คำตอบแรก

รับผิดชอบ
เลือกและติดตามผล

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



สถานการณ์: ชุมชนอยากจัดกิจกรรมเรียนรู้
แต่ผู้เรียนมีเวลาต่างกัน จึงต้องฟังหลายฝ่ายก่อนกำหนดเวลา

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ใช้สถานการณ์กิจกรรมชุมชนในตัวอย่าง หรือเปลี่ยนเป็นเรื่องจริงของตน

ฟัง | ถาม | คิด | ทำ

	ทางเลือก ก	ทางเลือก ข
ข้อมูลสนับสนุน		
ผลที่อาจเกิด		
ข้อที่ต้องตรวจเพิ่ม		

ลองคิดต่อ

จะขอความคิดเห็นจากใครก่อนลงมือจริง?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ตั้งคำถามและวางขั้นตอนวิจัย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

วิจัยอย่างง่ายคือการหาคำตอบอย่างเป็นระบบ
เริ่มจากคำถามชัดเจน แล้ววางแผนเก็บข้อมูลก่อนสรุป

หลักคิดสำคัญ

คำถาม
ระบุสิ่งที่อยากรู้ให้ตอบได้

กลุ่มข้อมูล
รู้ว่าจะถามหรือสังเกตใคร

วิธีเก็บ
เลือกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ หรือสังเกต

สรุป
แยกผลที่พบออกจากสิ่งที่คาดเดา

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: คนในชุมชนสะดวกเรียนช่วงเวลาใด
ถามกลุ่มเป้าหมายหลายคนแล้วนับคำตอบก่อนสรุป

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ตั้งคำถามและวางขั้นตอนวิจัย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ออกแบบการหาคำตอบเรื่องหนึ่งจากชีวิตหรือชุมชน

ถาม | วางแผน | เก็บ | สรุป

1 **คำถามวิจัย**

2 **ผู้ให้ข้อมูล**

3 **วิธีเก็บข้อมูล**

4 **วิธีสรุปคำตอบ**

ลองคิดต่อ

อะไรทำให้คำตอบน่าเชื่อถือกว่าการเดา?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | สร้างแบบสอบถามหรือแบบสังเกต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

เครื่องมือวิจัยช่วยเก็บข้อมูลให้ตรงคำถามเดียวกัน
คำถามควรสั้น ชัด ไม่ชี้นำ และตอบได้จริง

หลักคิดสำคัญ

ตรงเป้า
ถามสิ่งที่ตอบคำถามวิจัย

ชัดเจน
ใช้คำที่ผู้ตอบเข้าใจตรงกัน

ไม่ชี้นำ
ไม่บอกใบ้คำตอบที่อยากได้

ทดลองใช้
ให้คนหนึ่งลองตอบแล้วแก้จุดงง

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



คำถามชี้นำ: “ทุกคนชอบเรียนวันเสาร์ใช่ไหม”
ปรับเป็น: “ท่านสะดวกเรียนวันใด” พร้อมตัวเลือก

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | สร้างแบบสอบถามหรือแบบสังเกต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
สร้างเครื่องมือสั้น ๆ สำหรับคำถามวิจัยของตน

เป้าหมาย | คำถาม | ทดลอง | แก้ไข

1 **สิ่งที่ต้องการรู้**

2 **คำถามหรือรายการสังเกตข้อ 1**

3 **คำถามหรือรายการสังเกตข้อ 2**

4 **ทดลองใช้และแก้คำถาม**

ลองคิดต่อ

คำถามของฉันมีคำที่ชี้นำคำตอบหรือไม่?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ใช้สถิติง่าย ๆ เพื่อสรุปข้อมูล

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

หนังสือเรียนยกความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเป็นสถิติเบื้องต้น
เลือกให้ตรงกับชนิดข้อมูลและคำถามที่ต้องการตอบ

หลักคิดสำคัญ

ความถี่
นับว่าคำตอบหนึ่งเกิดกี่ครั้ง

ร้อยละ
เปรียบเทียบส่วนหนึ่งกับทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย
รวมค่าตัวเลขแล้วหารจำนวนข้อมูล

ตรวจผล
ดูหน่วยและความสมเหตุสมผล

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: 8 จาก 20 คนสะดวกเรียนวันเสาร์
ร้อยละ = 8 ÷ 20 × 100 = 40%

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ใช้สถิติง่าย ๆ เพื่อสรุปข้อมูล

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ใช้ข้อมูลสมมติ: ผู้เรียน 20 คน เลือกช่วงเช้า 8 บ่าย 7 เย็น 5 คน

นับ | เทียบ | หาร | ตรวจ

1. ช่วงเวลาใดมีผู้เลือกมากที่สุด? นับได้กี่คน

วิธีคิด/เหตุผล: _____

_____

2. ผู้เลือกช่วงเช้าคิดเป็นร้อยละเท่าไร

วิธีคิด/เหตุผล: _____

_____

3. จะสรุปเรื่องการจัดเวลาเรียนอย่างไร

วิธีคิด/เหตุผล: _____

_____

ลองคิดต่อ

ข้อสรุปใดที่ข้อมูลนี้ยังบอกไม่ได้?

_____

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | อ่านผลและสรุปข้อค้นพบ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ผลวิจัยควรสรุปจากข้อมูลที่เก็บได้จริง
บอกจำนวน กลุ่มที่ศึกษา และข้อจำกัดก่อนเสนอการนำไปใช้

หลักคิดสำคัญ

บอกข้อมูล
ใครตอบ จำนวนเท่าไร

บอกผล
ตัวเลขหรือสิ่งที่สังเกตพบ

ตีความ
ผลตอบคำถามวิจัยอย่างไร

ข้อจำกัด
สิ่งใดยังสรุปกว้างไม่ได้

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: ถามผู้เรียน 20 คน พบว่า 8 คนเลือกช่วงเช้า
จึงกล่าวได้เฉพาะกลุ่มที่ถาม ยังไม่แทนทุกคนในอำเภอ

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I อ่านผลและสรุปข้อค้นพบ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
ใช้ข้อมูลจากใบงานสถิติ หรือข้อมูลเล็ก ๆ ที่ตนมี

ข้อมูล | ผล | ความหมาย | ข้อจำกัด

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
ใครให้ข้อมูล/จำนวน	
ข้อเท็จจริงที่พบ	
ข้อสรุปที่ตอบคำถาม	
ข้อจำกัดของผล	

ลองคิดต่อ

หากทำต่อ ฉันควรเก็บข้อมูลเพิ่มจากใคร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | รู้จักศักยภาพหลักของพื้นที่

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การพัฒนาอาชีพควรดูทุนและเงื่อนไขของพื้นที่
หนังสือเรียนระบุ 5 ด้านที่ต้องพิจารณาร่วมกัน

หลักคิดสำคัญ

ธรรมชาติ
ดิน น้ำ พืช และทรัพยากร

ภูมิอากาศ
ฤดูกาล ฝน และอุณหภูมิ

ทำเล
พื้นที่ การเดินทาง และการเข้าถึง

วัฒนธรรม
ประเพณีและวิถีชีวิต

คน
ทักษะและภูมิปัญญาในพื้นที่

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: อาชีพปลูกผักต้องดูน้ำ ดิน ฤดูกาล
รวมถึงคนที่มีทักษะและทางนำผลผลิตไปขาย

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | รู้จักศักยภาพหลักของพื้นที่

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
สำรวจพื้นที่ของตนจากสิ่งที่รู้หรือเคยเห็น

ธรรมชาติ | อากาศ | ทำเล | วัฒนธรรม | คน

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
ทรัพยากรธรรมชาติ	
ภูมิอากาศ	
ภูมิประเทศ/ทำเล	
วัฒนธรรมและคน	

ลองคิดต่อ

ข้อมูลด้านใดฉันควรไปถามผู้รู้ในชุมชนเพิ่ม?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | วิเคราะห์โอกาสอาชีพจากพื้นที่

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

อาชีพที่เหมาะควรสัมพันธ์กับศักยภาพพื้นที่และความพร้อมของคน
ต้องเทียบทั้งโอกาส ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ซื้อ

หลักคิดสำคัญ

เลือกอาชีพ
เริ่มจากความสนใจและทักษะ

ดูพื้นที่
ตรวจทรัพยากร อากาศ ทำเล และวัฒนธรรม

ดูตลาด
รู้ว่าใครต้องการสินค้า/บริการ

ทดลองเล็ก
เริ่มในขนาดที่รับความเสี่ยงได้

ภาพประกอบ: เรียนรู้จากสถานการณ์จริง



ตัวอย่าง: แปรรูปผลผลิตในชุมชน
ต้องดูวัตถุดิบ ทักษะคน ต้นทุน และช่องทางขาย

ภาพช่วยตั้งคำถาม • ลองเชื่อมความรู้กับชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | วิเคราะห์โอกาสอาชีพจากพื้นที่

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • หนึ่งเรื่อง หนึ่งกิจกรรม

ชื่อ–สกุล ..... วันที่ .....

ภารกิจ
เลือกอาชีพหรือบริการหนึ่งอย่างที่สนใจ

อาชีพ | พื้นที่ | ตลาด | ทดลอง

ประเด็น	บันทึกจากชีวิต งาน หรือชุมชนของตนเอง
อาชีพที่สนใจ	
ทุนหรือจุดเด่นพื้นที่	
ตลาด/ผู้ซื้อ	
ทดลองเล็ก ๆ และดูผล	

ลองคิดต่อ

ความเสี่ยงสำคัญหนึ่งข้อคืออะไร และจะลดได้อย่างไร?

ตรวจตนเอง: ฉันตอบจากข้อมูลหรือประสบการณ์จริง และอธิบายเหตุผลได้

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย